

### 3.3.4 Brisling i Nordsjøen/Skagerrak

Status for brisling i Nordsjøen og Skagerrak er ukjent. Mengden synes å ha økt de siste årene, og det er indikasjoner på at en svært god 2004-årgang er på vei inn i fisket i 2005. Dette kan antyde at bestanden er i god forfatning.

Else Torstensen

else.torstensen@imr.no

#### Fisket

I Nordsjøen foregår det danske fisket hovedsakelig med industritrålere, mens det norske fisket er et direkte fiske som stort sett utøves av ringnotfartøy. I Skagerrak blir brisling delvis tatt i et direkte brislingfiske i industritrålfisket og dels i et konsumfiske med notfartøy. Det norske fisket her foregår med kystnotfartøy for hermetikkformål (brisling-, sardin- og ansjosproduksjon).

Figur 3.3.4.1 viser utviklingen i de totale landingene av brisling fra henholdsvis Nordsjøen og Skagerrak i perioden 1974–2004. Etter to år med svært gode landinger i 1994–1995 (320.000–360.000 tonn) i begge områdene, har de totale landingene senere ligget på mellom 100.000 og 195.000 tonn (Tabell 3.3.4.1). Det har ikke vært norsk brislingfiske i Nordsjøen i 2002–2005. Fangstene i Skagerrak har de siste årene vært på et lavt nivå (6.000–13.000 tonn), hvorav de norske har ligget under 1.500 tonn. Foreløpige fangstdata for 2005 indikerer at det norske fisket vil ligge på 500–600 tonn.

#### Beregningsmetoder

Det er stor usikkerhet knyttet til aldersbestemmelsen av brisling, og aldersstrukturerte modeller for bestandsberegninger har vært lite egnede. ICES vurderer bruk av alternative metoder for å beregne status for brisling i Nordsjøen hvor mengdeindeksene fra det internasjonale bunnfisktoktet i februar (IBTS) vil inngå sammen med fangstdata.

#### Bestandsgrunnlaget

Brisling har kort livsløp, og bestanden er dominert av ett og to år gammel fisk. Ved god vekst kan årets yngel komme inn i fangstene allerede i fjerde kvartal. Det meste av produksjonen antas å komme fra rekruttering og vekst av rekrutter, mer enn vekst av eldre individer. Fra 1996 inngår brisling i det internasjonale sildetoktet i juni–juli for akustisk mengdeberegning. Dette vil sannsynligvis på sikt bli en viktig tidsserie på brislingforekomstene i området.

Den totale mengdeindeksen av brisling fra det internasjonale toktet i februar 2005 var den høyeste siden 2001 for Skagerrak–Kattegat. Indeksen for brisling i Nordsjøen indikerer en sterk rekruttering av 2004-årsklassen til fisket i 2005. Den totale mengdeindeksen var noe høyere enn i 2002 og over gjennomsnittet for perioden 1984–2003.

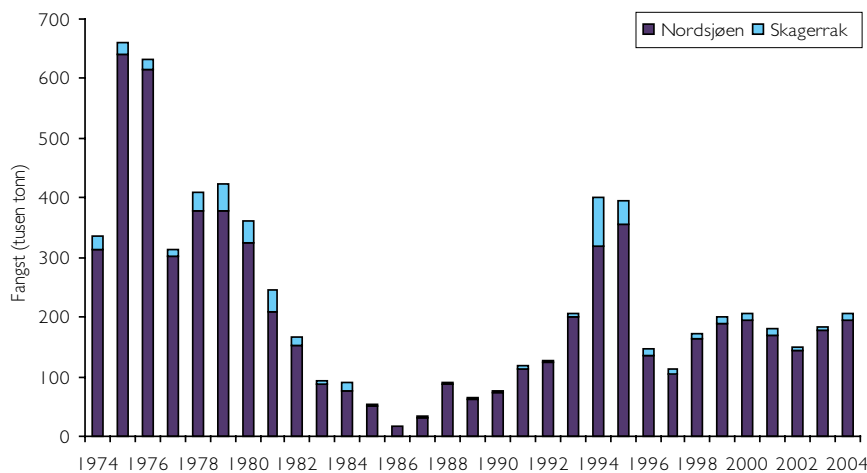
#### Anbefalte reguleringer

Siden brisling ofte er fordelt sammen med ungsild, har fisket i praksis vært regulert ut fra hensynet til gjenoppbygging av



#### BRISLING *Sprattus sprattus*

- ▶ **Utbredelse:** Finnes utbredt fra Svartehavet til Finnmark, men er sjelden nord for Helgelandskysten. Viktigste området er Nordsjøen, Skagerrak–Kattegat og Østersjøen.
- ▶ **Gyteområder:** Gyter hovedsakelig i mai–juni i Nordsjøen og Skagerrak–Kattegat og i fjordene på Vestlandet.
- ▶ **Føde:** I hovedsak små krepser (hoppekrepser).
- ▶ **Predatorer:** Sjørret, hvitting og annen torskefisk.
- ▶ **Levetid:** Alder for kjønnsmodning: 1–2 år. Blir maks 7–8 år, men sjelden over 4–5 år.
- ▶ **Maks størrelse:** 14–15 cm og ca. 15 gram. Den største brislingen registrert i norsk farvann er 19,5 cm og 54 gram.
- ▶ **Fiske:** Gjennomsnittlig norsk fangstverdi av kyst- og havbrisling 2000–04 er 15 mill. kr, og 7 mill. kr i 2004.
- ▶ **Særtrekk:** Brislingen beveger seg mye opp og ned i sjøen i takt med vekslinger i dagslyset og går mot overflaten når lysstyrken minker.



Figur 3.3.4.1

Brisling. Landinger (tusen tonn) fra Nordsjøen og Skagerrak, 1974–2004.  
Spratt. Landings (thousand tonnes) from the North Sea and Skagerrak, 1974–2004.



**Tabell 3.3.4.1**

Brisling. Landinger (tusen tonn) i Nordsjøen (ICES-område IV) og Skagerrak, 1995–2004.  
 Sprat. Landings (thousand tonnes) from the North Sea and Skagerrak, 1995–2004.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004 <sup>1</sup>
Nordsjøen:										
Danmark	320,6	80,7	98,8	131,1	164,3	191,1	157,2	142,0	175,2	192,7
Nederland					0,2					
Norge <sup>2</sup>	36,6	54,8	3,4	31,3	18,8	2,7	9,5	0,0	0,0	0,1
UK (England/Wales)	0,2	2,6	1,4	0,2	1,6	2,0	2,0	1,6	1,3	1,5
UK (Skottland)					0,8					
Sverige					2,7		1,4			
<b>Totalt Nordsjøen</b>	<b>357,4</b>	<b>138,1</b>	<b>103,6</b>	<b>162,6</b>	<b>188,4</b>	<b>195,8</b>	<b>170,1</b>	<b>143,6</b>	<b>176,5</b>	<b>194,3</b>
Skagerrak										
Danmark	29,1	7,0	7,0	3,9	6,8	5,1	5,2	3,5	2,3	6,2
Sverige	9,7	3,5	3,1	5,2	6,4	4,3	4,5	2,8	2,4	4,5
Norge	0,5	1,0	0,4	1,0	0,2	0,9	1,4	0,0	0,8	1,1
<b>Totalt Skagerrak</b>	<b>39,3</b>	<b>11,5</b>	<b>10,5</b>	<b>10,1</b>	<b>13,4</b>	<b>10,3</b>	<b>11,1</b>	<b>6,3</b>	<b>5,5</b>	<b>11,8</b>

Kilde: ICES arbeidsgrupperapport og Fiskeridirektoratet. <sup>1</sup> Foreløpige tall. <sup>2</sup> Fangst i norske fjorder vest for Lindesnes er ikke inkludert

bestanden av nordsjøsil. Norske båter i Nordsjøen har de siste årene ikke hatt lov til å fiske brisling i første og fjerde kvartal i EU-sonen. Det har vært maksimumkvoter for deltakende fartøyer for fiske i EU-sonen og forbud mot å fiske brisling i norsk økonomisk sone i Nordsjøen før kvoten i EU-sonen er fisket opp. Dette vil fortsette i 2006. Havbrislingfisket i Norges økonomiske sone og i EU-sonen i 2006 forbyes i april–juni.

Fiskeriatvanten mellom EU og Norge for 2005 ga Norge en kvote på 1.000 tonn i Nordsjøen og 3.750 tonn i Skagerrak. Tilsvarende kvoter for 2006 er 10.000 tonn i Nordsjøen og 3.900 tonn i Skagerrak. I Skagerrak er den norske kvoten avsatt til notfartøyer over 27,5 m som har deltatt i brislingfisket tidligere.



Det norske fisket her foregår med kystnotfartøyer for hermetikkformål (brisling-, sardin- og ansjosproduksjon).

#### North Sea sprat

North Sea sprat is mainly taken in an industrial trawl fishery. Total landings in 1992–2004 have been in the range of 103,000 (1997) to 357,000 tonnes (1995). In 2004, total landings increased compared to 2003. No ACFM advice has been given on sprat TAC since mid-80s. In Skagerrak, total landings in recent years have been low, from a level of 5,000–11,000 tonnes in 1996–2004. The Norwegian landings are far below the quota of 3,750 tonnes.



Bildene viser hvordan vi tar otolitter (ørestein) ut av silde og brisling. Disse brukes til aldersbestemmelse. (Foto: Øystein Paulsen)

The photographs show how otoliths are removed from herring and sprat. Otoliths are used to determine the age of a fish. (Photo: Øystein Paulsen)